

Opracowała:
mgr Lucyna Wachowska

Jak uchronić dziecko przed narkomanią?

„Wysiadłem z pociągu na dworcu w Katowicach. Podeszło do mnie dziecko mówiąc, że jest głodne.

Prosiło o pieniądze. Z jego twarzy, oczu, z postawy widać było wycieńczenie nie tyle głodem, co z narkotykami.

Dzisiaj dworce to nie tylko miejsca dla podróżujących i bezdomnych, ale też i w dużej części dla narkomanów”

Antoni Bochniarz

Z prowadzonych badań wynika, że z roku na rok rośnie podaż narkotyków, ciągle wzrasta liczba ich dostawców, narkomania coraz częściej staje się wszechobecna w szkołach podstawowych, a nawet w placówkach przedszkolnych. Zaistniałe i stwierdzone fakty budzą niepokój, lęk i strach wśród nauczycieli, a przede wszystkim rodziców, którzy w obawie przed zagrożeniem cywilizacyjnym, jakim staje się w XXI wieku narkomania, obawiają się i niepokoją o swoje dzieci. Często zastanawiają się nad tym, jak uchronić je przed „braniem”. Wielu z nich, uświadamiając sobie przykre kwestie dawkowania narkotyku, o których dowiadują się z programów coraz częściej emitowanych w środkach masowego przekazu, nie zna podstawowych czynników sprzyjających sięganiu po narkotyki, jak również typowych objawów zachowań narkomana.

1. Czynniki predysponujące do uzależnienia

Chociaż każdy narkoman ma swoją własną drogę do narkotyków i swoje własne uwarunkowania, można ustalić pewne czynniki będące przyczyną uzależnienia młodego człowieka:

- Bunt wobec świata i ludzi w okresie dojrzewania. Okres ten szczególnie sprzyja

przyjmowaniu postawy buntowniczej, gdy młody człowiek szuka własnych dróg w życiu,

- Potrzeba poczucia przynależności do grupy i akceptacji przez społeczność. Jeśli grupa, do której należy jest skażona uzależnieniem, może się zdarzyć, że zacznie brać narkotyki, by w niej pozostać.
- Chęć dobrej zabawy. Częstujący narkotykami zapewniają, że używki dają przyjemność i dobre samopoczucie. Wielu przystępuje na ich obietnice.
- Chęć przeżycia jakiegoś ryzyka, w którym nie przewiduje się powstałych konsekwencji. Konsekwencje są nieobecne. Narkotyki stają się wyzwaniem.
- Brak właściwie zorganizowanego czasu i nadmiar czasu wolnego – nuda.
- Trudność radzenia sobie w sytuacjach życiowych, lęk przed nowymi przeżyciami. Narkotyki reduktorem strachu i stresu.
- Chęć poczucia się bardziej dorosłym, zaimponowanie innym, zwyczaj spędzania weekendów z kolegami.
- Presje kolegów i otoczenia, brak oparcia emocjonalnego w rodzinie (silny bodziec dla osób o słabej woli).
- Chęć ucieczki od stawianych wymagań. Wymagania stawia rodzina, szkoła, społeczność rówieśnicza i samo życie. Pojawia się nieumiejętność sprostania życiowym wyzwaniom.
- Rozbicie rodziny i brak poczucia bezpieczeństwa, deprywacja (brak zaspokojenia) wielu ważnych potrzeb psychicznych. Narkotyk próbą zniwelowania deficytu.
- Niedostateczne zainteresowanie rodziców potrzebami duchowymi dziecka z powodu zapracowania, braku zainteresowania i czasu (zaniedbanie sfery emocjonalnej).
- Rozchwiany lub niewłaściwy system wartości, brak pozytywnych wzorców, raniące oddziaływanie rodziców na dziecko.

2. Jak rozpoznać, że dziecko bierze narkotyki?

Objawy zażywania narkotyków mogą być wielorakie. Jednym z zależnych czynników jest rodzaj podanego środka narkotycznego.

Do typowych i charakterystycznych objawów w zachowaniu narkomana, które powinno zwrócić uwagę rodziców są późne powroty dziecka do domu i obcowanie z nowymi kolegami i koleżankami. Niepokojący staje się również fakt, gdy dziecko stroni od rozmów z domownikami, najczęściej zamyka się w swoim pokoju i nie pozwala nikomu tam wchodzić. W zachowaniu narkomanów zwraca uwagę także nadmierna agresywność w stosunku do rodziców i rodzeństwa albo też nadmierna potrzeba bliskości. Chwiejność emocjonalna może przejawiać się manifestowaniem skrajnego spokoju (wyciszenia) i nadmiernej agresji (pobudliwości).

Negatywnym symptomem może stać się również noszenie długich rękawów podczas upalnego lata z chęci ukrycia śladów wkłuć na rękach, a także fakt ginięcia pieniędzy lub różnych przedmiotów z domu, ponadto wagarowanie, oszukiwanie, brak apetytu, chudnięcie, senność w różnych porach dnia.

Czułość rodziców powinna wzmóc się także w przypadku, gdy zaobserwują u dziecka zachowania nie występujące wcześniej – ciągłe żucie gumy, rozszerzone źrenice, obecność dziwnego sprzętu w pokoju (rurki, które służą do wążania, zapalniczki, skręty, łyżeczki, filtry, tubki, dziwne opakowania).

Do objawów, których nie należy lekceważyć i trzeba zwracać na nie baczna uwagę, by w porę interweniować należą dziwne upodobania takie jak: farbowanie włosów, przebywanie w przyciemnionym pomieszczeniu czy słuchanie dziwacznej muzyki.

Pewną sugestią zażywania narkotyków stanowić może również zapach słodkiego dymu w ubraniu i we włosach, przekrwione śluzówki nosa, częste pociąganie nosem, występujące wokół niego zaczerwienienia oraz częste krwawienia, a także wyschnięte usta.

Bywa, że rodzice stwarzają psychiczny komfort braniu narkotyków. Dają pieniądze, tolerują dziwne i niedojrzałe oczekiwania dziecka, kryją przed sobą i przed innymi problem rodziny, w której jest narkoman. Bywa, że nie stać ich na radykalne posunięcia, na twardą, ale rozsądną miłość, która leczy i podnosi z upadku.

Zdarza się tak, że w swojej bezradności lub z powodu ludzkiego wstydu dają się szantażować, pogrążając się tym samym w chorobie układu rodzinnego.

Szczęśliwi są ci rodzice, którym udaje się w porę zareagować, pomóc i nie wstydzą się narkomana w rodzinie, a ich działania prowadzą do narkotycznego uzdrowienia. Jest to proces bardzo trudny i długotrwały, ale cieszy, jeżeli zaowocuje w przyszłości.

Należy sobie w pełni uświadomić, że narkomani to ludzie chorzy – nie można ich przekreślać, odrzucać, nie można tracić cierpliwości w namawianiu ich do podjęcia leczenia. Należy wielokrotnie wyciągać do nich pomocną dłoń i cierpliwie oczekiwać na zmianę postępowania i powrót do normalnego życia w rzeczywistości.

Jak rozpoznać narkomana!

Rodzaj narkotyku	Wygląd i objawy po spożyciu	Zwróć uwagę na:
kleje i rozpuszczalniki	kichanie, katar, kaszel, krwawienie z nosa, mocno zaczerwienione oczy (zapalenie spojówek), niewyraźna mowa, oddech, włosy i ubranie przesycone silnym zapachem rozpuszczalnika.	opakowania po klejach lub rozpuszczalnikach, torebki i pojemniki wydzielające silną woń substancji syntetycznych
opium, morfina, heroina	zamroczenie, wodniste, „szklane oczy”, zwężone źrenice, brak apetytu, katar, najczęściej – choć nie zawsze – ślady ukłuć i zaschnięte krople na ciele.	waciki, kapsle, nakrętki, pojemniki –wszystko pokryte brązowym nalotem, najczęściej, choć nie zawsze – zbiór igieł i strzykawek.
kokaina	nadpobudliwość, nadmierne gadulstwo, niepokój, nadmierna gestykulacja, rozszerzone źrenice, czerwony nos pokryty krostkami	biały proszek lub bezbarwne kryształki bez zapachu o gorzkim smaku, igły, strzykawki lub wąskie rurki przeznaczone do wdychania narkotykowego proszku nosem
marihuana, haszysz	chichot, euforia, zaburzenia ruchowe, przekrwione oczy, podrażnione gardło, kaszel, zwiększony apetyt, słodka woń oddechu	silny zapach palonych liści, brązowoszare nasionka w kieszeniach, bibułki i maszynki do własnoręcznego skręcania papierosów, „zielony tytoń”, blade palce
LSD	halucynacje, uczucie oszołomienia i osamotnienia, niespójność wypowiedzi, zimne dłonie, panika, lęk, płacz, czasem nienaturalny śmiech	bibułka nasączona roztworem, cukier w kostkach (nasąca się go LSD przed użyciem), opłatki, małe tubki z pyłem, papierowe znaczki wielkości pocztowych nasączone narkotykiem)
amfetamina	spotęgowana energia, poczucie siły, pewność siebie, brak apetytu, bezsenność, wzmożona aktywność, rozszerzone źrenice, przyspieszona akcja serca	tabletki, kapsułki lub biały proszek